

Opetus- ja kulttuuriministeriö

kirjaamo@minedu.fi ja copyright@minedu.fi

Lausuntopyyntö OKM/50/040/2011

Lausunto tekijänoikeustoimikunnan mietinnöstä ”Ratkaisuja digiajan haasteisiin” (OKM 2012:2)

Suomen Kirjailijaliitto on suomenkielisten kaunokirjailijoiden valtakunnallinen järjestö. Liitto on perustettu vuonna 1897 ja sillä on yli 650 kirjailijan ammatissa toimivaa jäsentä. Kiitämme lausuntopyynnöstä ja haluamme lausua asiassa seuraavaa:

Televisio- ja radio-ohjelmien ja arkistoitujen sanoma- ja aikakauslehtien uudelleen käyttö

Tekijänoikeustoimikunta on mietinnössään esittänyt, että erilaista arvokasta kulttuuriaineistoa sisältävien arkistojen saattaminen suuren yleisön saataviin mahdollistetaan sopimuslisenssin avulla. Ehdotus on kannatettava.

Erityistä huomiota käytännön toteutuksessa tulee kiinnittää siihen, että päätöksentekoon osallistuvat asianomaiset oikeudenhaltijat, ja että myös ulkopuolisten oikeudenhaltijoiden asema turvataan. Aivan erityisesti tulee toteutuksessa kiinnittää huomiota siihen, että tekijät saavat teostensa käytöstä kohtuullisen korvauksen. Tärkeänä lähtökohtana on pidettävä myös, että oikeus uudelleen käyttää arkistoituja aineistoja sopimuslisenssin nojalla ei koske teoksia kokonaisuudesta irrotettuina. Tällainen käyttö vaatisi erikseen luvan.

Verkkotallennuspalvelut

Tekijänoikeustoimikunta on tarkastellut työssään ns. verkkotallennuspalveluihin liittyviä oikeudellisia ongelmia. Kirjailijaliitto toteaa, että uudet palvelumuodot

tulee rakentaa tekijänoikeuksia kunnioittaen, eikä tekijänoikeutta voida rajoittaa vain kaupallisten intressien vuoksi. Tekijänoikeudet eivät voi olla alisteisia teknologisille innovaatioille, uusia palveluita ei ole hyväksyttävää rakentaa tekijänoikeuksia kiertäen tai väistäen velvollisuutta tekijänoikeudelliseen korvaukseen.

Tekijänoikeuslaki 56 g §

Suomen Kirjailijaliitto kannattaa ehdotusta, jonka mukaan tiedostojen luvattomaan jakeluun voitaisiin puuttua velvoittamalla verkko-operaattoreita estämään pääsy sivuille, joilla tällaista toimintaa harjoitetaan.

Piratismi on aiheuttanut muun muassa musiikin ja elokuvan tekijöille merkittävää vahinkoa. Suomalaiset kirjailijat eivät ole vielä toistaiseksi kohdanneet laajamittaista piratismia, mutta oletamme, että e-kirjojen yleistymisen myötä myös kirjallisuuden ala kohtaa tämän valitettavan asian. Suomalainen kirjallisuus ja kirjailijat eivät selviä hengissä, mikäli kirjallisten teosten laajamittainen laitton lataaminen yleistyy. Keinot, joilla puututaan teosten laittomaan käyttöön, ovat erittäin kannatettavia. Turvaamalla tekijöiden tekijänoikeudet turvataan tekijöiden toimeentulo ja uusien teosten syntyminen.

Helsingissä 12.3.2012

Tuula-Liina Varis

puheenjohtaja

Suvi Oinonen

toiminnanjohtaja